

 Zawartość zarchiwizowana w dniu 2024-06-18

The Emergence of the Concept of Practical Reason in Kant's Ethics and its Philosophical Grounds

Wyniki w skrócie

Zrekonstruować rozum praktyczny

Analiza kantowskiej koncepcji rozumu praktycznego pozwala wyprowadzić nowe wnioski, które mogą znaleźć zastosowanie w dyskusji nad współczesną filozofią moralną i kondycją ludzką.

© Thinkstock

W jaki sposób podejmujemy decyzje, które rządzą naszymi działaniami? Mówiąc w uproszczeniu, z rozumu praktycznego korzystamy, gdy decydujemy, jak działać, lub określamy plan działania. Immanuel Kant (1724–1804) był niemieckim filozofem, który w swym dziele "Krytyka czystego rozumu" starał się wyjaśnić zależność między rozumem a ludzkim doświadczeniem.

Rozum praktyczny wciąż pozostaje koncepcją o centralnym znaczeniu dla debaty nad współczesną filozofią. Jednakże, nowatorska koncepcja Kanta dotycząca nowożytnej etyki nie została dotąd dokładnie zbadana. Zadania tego podjęli się uczestnicy finansowanego ze środków UE projektu PRACTICALREASON, którzy wykorzystali w badaniach metody analizy filozoficznej oraz rekonstrukcji historycznej.

Głównym przedmiotem badań było słownictwo Kanta oraz to, w jaki sposób filozof je

rozwijał oraz jak łączył ideę rozumu praktycznego i swoją tezę na podstawie wymagań moralnych. Uczestnicy projektu ustalili, że na wprowadzoną przez Kanta nową definicję rozumu praktycznego należy patrzeć w sposób wykraczający poza samą terminologię. Definicja ta jest bowiem raczej podstawą dla nowego rodzaju racjonalizmu moralnego. Oznacza to powiązanie wiedzy moralnej z obowiązkiem moralnym. Przytoczono między innymi argument, że teoria Kanta była od początku teorią racjonalistyczną, a nie sentymentalną, jak się ją zwykle przedstawia.

Badacze analizowali także zależności między powstaniem kantowskiej koncepcji rozumu praktycznego a poglądami filozofa na moralność, godność i sumienie człowieka. Również te zagadnienia nie były dotąd w pełni badane. Jednym z głównym przedmiotów prac były poglądy Kanta na temat sumienia w porównaniu z myślicielami jemu współczesnymi.

Na kwestię sumienia spoglądano w owym czasie na dwa sposoby. Jeden z nich zakładał, że sumienie jest mechanizmem umysłu, dającym nam bezpośrednio pojęcie o tym co dobre a co złe. Według innej koncepcji sumienie miało służyć do oceny lub osądzania działań ludzi. Kant opowiadał się za tym pierwszym poglądem. Uważał zatem, że sumienie odgrywa ważną rolę w procesie podejmowania decyzji, a nie kiedy decyzja taka zostanie już podjęta.

Omawiane badanie wnosi wkład w aktualną dyskusję na temat etyki kantowskiej, oferując perspektywę historyczną oraz uwzględniając w sposób szczególny podstawy moralności.

Słowa kluczowe

Rozum praktyczny, filozofia moralna, Immanuel Kant, nowożytna etyka, racjonalizm moralny, sumienie, moralność

Informacje na temat projektu

PRACTICALREASON

Identyfikator umowy o grant: 255307

Projekt został zamknięty

Data rozpoczęcia

1 Stycznia 2011

Data zakończenia

2 Sierpnia 2013

Finansowanie w ramach

Specific programme "People" implementing the Seventh Framework Programme of the European Community for research, technological development and demonstration activities (2007 to 2013)

Koszt całkowity

€ 161 769,00

Wkład UE

€ 161 769,00

Koordynowany przez
JOHANN WOLFGANG GOETHE-
UNIVERSITAET FRANKFURT AM
MAIN
 Germany

Ostatnia aktualizacja: 27 Stycznia 2015

Permalink: <https://cordis.europa.eu/article/id/152061-reconstructing-practical-reason/pl>

European Union, 2025